

**Σύνδεσμος Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος
Φορολογική Επιτροπή**

Παρουσίαση έργου Φορολογικής Επιτροπής 2023-2024

Τετάρτη 27 Νοεμβρίου 2024

Αίθουσα εκδηλώσεων ΕΡΜΗΣ του Ε.Β.Ε.Α.
Ακαδημίας 7, Αθήνα

Σύνδεσμος Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος Φορολογική Επιτροπή

Παρουσίαση έργου Φορολογικής Επιτροπής 2023-2024

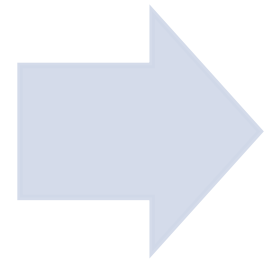
DAC 6 – Επιθετικός φορολογικός σχεδιασμός – Υποχρεώσεις
δικηγόρων

Δήμητρα Πάσσιου

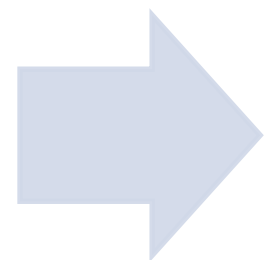
Partner - Α.Σ. Παπαδημητρίου & Συνεργάτες Δικηγορική Εταιρεία

DAC 6

Οδηγία 2018/822/ΕΕ, 5^η τροποποίηση της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ :

εισάγεται υποχρέωση των φορολογικών ενδιαμέσων να γνωστοποιούν στις φορολογικές αρχές του κράτους της φορολογικής κατοικίας τους τα σχήματα δυνητικά επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, διασυνοριακού χαρακτήρα, που φέρουν ειδικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα (“hallmarks”) και

προβλέπεται η αυτόματη ανταλλαγή των πληροφοριών που συλλέγονται από τους φορολογικούς ενδιαμέσους μεταξύ των φορολογικών αρχών των κρατών μελών.

Σύνδεσμος Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος Φορολογική Επιτροπή

Ο δικηγόρος ως «ενδιάμεσος» κατά την έννοια της DAC6

Φορολογικός ενδιάμεσος

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εμπλέκεται στην *κατάρτιση*, τη *διάθεση στην αγορά*, την *οργάνωση* ή τη *διαχείριση* μιας δηλωτέας διασυνοριακής ρύθμισης ή κάθε άλλος που παρέχει *συνδρομή* ή *συμβουλές* στις παραπάνω πράξεις.

Ως εκ τούτου, στο πεδίο εφαρμογής περιλαμβάνονται και οι δικηγόροι που παρέχουν νομικές συμβουλές ή υπηρεσίες με βασικό κριτήριο το φορολογικό πλεονέκτημα.

Σύνδεσμος Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος Φορολογική Επιτροπή

Πρόβλεψη για το δικηγορικό απόρρητο στη DAC6

Άρθρο 8αβ, πργ. 5 Οδηγίας: *«Κάθε κράτος μέλος δύναται να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να χορηγεί στους ενδιαμέσους δικαίωμα απαλλαγής από την υποβολή πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση στις περιπτώσεις που η εν λόγω υποχρέωση υποβολής στοιχείων θα παραβίαζε το δικηγορικό απόρρητο βάσει της εθνικής νομοθεσίας του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Σε αυτές τις περιπτώσεις, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε οι ενδιάμεσοι να υποχρεούνται να γνωστοποιούν, χωρίς καθυστέρηση, σε κάθε άλλον ενδιάμεσο ή, αν δεν υπάρχει άλλος ενδιάμεσος, στον ενδιαφερόμενο φορολογούμενο τις υποχρεώσεις γνωστοποίησης που υπέχουν δυνάμει της παραγράφου 6».*

Άρθρο 9ΑΒ, πργ. 4 του Ν4170/2013 (προστέθηκε με το άρθρο 51 του Ν4714/2020 (ΦΕΚ Α'148):

«Ο ενδιάμεσος, στο βαθμό που δραστηριοποιείται εντός των ορίων του νομοθετικού πλαισίου που διέπει το επάγγελμα του δικηγόρου, απαλλάσσεται από την υποχρέωση υποβολής πληροφοριών σχετικά με τη δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση στην Ελλάδα, όταν η συμμόρφωση προς την εν λόγω υποχρέωση συνιστά παραβίαση της υποχρέωσης του δικηγόρου για την τήρηση απορρήτου και εχεμύθειας. Στην περίπτωση αυτή ο ενδιάμεσος γνωστοποιεί, χωρίς καθυστέρηση, σε κάθε άλλον ενδιάμεσο ή, αν δεν υπάρχει άλλος ενδιάμεσος, στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο τις υποχρεώσεις υποβολής πληροφοριών που υπέχουν δυνάμει της παρ.6»

Παρουσίαση έργου Φορολογικής Επιτροπής 2023-2024

Σύνδεσμος Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος Φορολογική Επιτροπή

Η προστασία του δικηγορικού απορρήτου υπό το φως των αποφάσεων του ΔΕΕ

i) Απόφαση της 8ης.12.2022 «Ordre van Vlaamse Balies κλπ» (Υπόθεση C-694/20)

Η υποχρέωση των δικηγόρων να ενημερώνουν άλλον ενδιαμέσο που δεν είναι πελάτης τους για τις υποχρεώσεις υποβολής πληροφοριών, είναι αδύνατο να εκπληρωθεί χωρίς να παραβιαστεί το δικηγορικό απόρρητο καθώς οδηγεί εν τοις πράγμασι σε αποκάλυψη εκ μέρους του δικηγόρου της παροχής νομικών συμβουλών και της ταυτότητας του πελάτη τους κατά παράβαση του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής ζωής που κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

(α) το άρθρο 7 του Χάρτη διασφαλίζει το απόρρητο της παροχής νομικών συμβουλών τόσο ως προς την ύπαρξη νομικών συμβουλών όσο και ως προς το περιεχόμενό τους

(β) η υποχρέωση γνωστοποίησης εκ μέρους του δικηγόρου σε άλλον ενδιαμέσο που δεν είναι πελάτης του, σε σχέση με μια δηλωτέα ρύθμιση, συνεπάγεται επέμβαση στο δικαίωμα σεβασμού της επικοινωνίας μεταξύ του δικηγόρου και του πελάτη του, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 του Χάρτη,

(γ) η υποχρέωση γνωστοποίησης δεν κρίνεται απολύτως αναγκαία για τους σκοπούς πρόληψης φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής

► Το άρθρο 8αβ παρ. 5 της Οδηγίας είναι ανίσχυρο υπό το πρίσμα του άρθρου 7 του Χάρτη

Παρουσίαση έργου Φορολογικής Επιτροπής 2023-2024

Σύνδεσμος Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος Φορολογική Επιτροπή

Τροποποίηση του άρθρου 8αβ της DAC με την 7^η τροποποιητική Οδηγία (2023/2226/ΕΕ):

Τροποποίηση του άρθρου 8αβ της DAC, έτσι ώστε να μην απαιτείται από δικηγόρους/ενδιάμεσους να κοινοποιούν σε κάθε άλλον ενδιάμεσο-μη πελάτη τους- τις υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων. Ωστόσο, οι δικηγόροι/ενδιάμεσοι υποχρεούνται να κοινοποιούν χωρίς καθυστέρηση στον πελάτη τους τις υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων που υπέχει.

Άρθρο 8αβ, παρ.5 DAC: *“..Κάθε κράτος μέλος δύναται να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να χορηγεί στους ενδιαμέσους δικαίωμα απαλλαγής από την υποβολή πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση στις περιπτώσεις που η εν λόγω υποχρέωση υποβολής στοιχείων θα παραβίαζε το δικηγορικό απόρρητο βάσει της εθνικής νομοθεσίας του εν λόγω κράτους μέλους. Σε αυτές τις περιπτώσεις, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε οι ενδιάμεσοι στους οποίους έχει χορηγηθεί απαλλαγή να υποχρεούνται να κοινοποιούν, χωρίς καθυστέρηση, στον πελάτη τους, εάν ο εν λόγω πελάτης είναι ενδιάμεσος, ή εάν δεν υπάρχει τέτοιος ενδιάμεσος, εάν ο εν λόγω πελάτης είναι ο ενδιαφερόμενος φορολογούμενος, τις υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων που υπέχουν δυνάμει της παραγράφου 6...»* (όπως διαμορφώθηκε μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 4(α) της Οδηγίας 2023/2226/ΕΕ)

Ως εκ τούτου, δεν επιβάλλεται σε δικηγόρους/ενδιάμεσους η υποχρέωση, ούτε επιτρέπεται σε αυτούς να παρέχουν χωρίς τη συγκατάθεση του εντολέα τους, πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο της επικοινωνίας τους.

Παρουσίαση έργου Φορολογικής Επιτροπής 2023-2024

Σύνδεσμος Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος Φορολογική Επιτροπή

ii) Απόφαση της 29^{ης}.7.2024 «*Belgian Association of Tax Lawyers κλπ*» (Υπόθεση C-623/22):

Το Δικαστήριο κλήθηκε να απαντήσει εάν η επικουρική υποχρέωση γνωστοποίησης σε ενδιαμέσους που δεν είναι δικηγόροι αλλά υπέχουν υποχρέωση τήρησης επαγγελματικού απορρήτου βάσει του εθνικού τους δικαίου παραβιάζει το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής

Το ΔΕΕ έκρινε τα εξής:

-Τα κράτη μέλη μπορούν να υποκαθιστούν την υποχρέωση υποβολής πληροφοριών με την υποχρέωση γνωστοποίησης στους επαγγελματίες οι οποίοι δεν είναι δικηγόροι αλλά έχουν εξουσία δικαστικής εκπροσώπησης βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

-Το ανίσχυρο του άρθρου 8αβ πργ. 5 της Οδηγίας, υπό το πρίσμα του άρθρου 7 του Χάρτη, που διαπιστώθηκε στην απόφαση της 8^{ης}.12.2022 του ΔΕΕ (υπόθεση «*Ordre van Vlaamse Balies κλπ*») εκτείνεται μόνο στα πρόσωπα που ασκούν τις επαγγελματικές τους ιδιότητες υπό έναν από τους επαγγελματικούς τίτλους της Οδηγίας 98/5 (δικηγόροι).

Παρουσίαση έργου Φορολογικής Επιτροπής 2023-2024

Σύνδεσμος Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος Φορολογική Επιτροπή

iii) Υπόθεση C-432-23 απόφαση της 26^{ης} Σεπτεμβρίου 2024

-Η παροχή συμβουλευτικών νομικών υπηρεσιών από δικηγόρο για θέματα εταιρικού δικαίου -όπως η δημιουργία εταιρικής επενδυτικής δομής- εμπίπτουν στο πεδίο αυξημένης προστασίας της επικοινωνίας μεταξύ δικηγόρου πελάτη, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 του Χάρτη. Διαταγή παροχής πληροφοριών σε δικηγορική εταιρεία, να προσκομίσει έγγραφα και να αποκαλύψει πληροφορίες που αφορούν την παροχή συμβουλών σε πελάτη της, για τους σκοπούς ανταλλαγής πληροφοριών της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ, συνιστά επέμβαση στο δικαίωμα σεβασμού της επικοινωνίας μεταξύ δικηγόρων και πελατών τους.

-Περιορισμοί στο δικηγορικό απόρρητο υπό τους όρους της αρχής της αναλογικότητας και χωρίς να θίγεται το βασικό περιεχόμενο του δικαιώματος σεβασμού της επικοινωνίας μεταξύ του δικηγόρου και του πελάτη του, που εγγυάται το άρθρο 7 του Χάρτη.

Παρουσίαση έργου Φορολογικής Επιτροπής 2023-2024

Σύνδεσμος Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδος Φορολογική Επιτροπή

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ